

Володимир ГОЛОВЧЕНКО,

доктор політичних наук,
професор Інституту міжнародних відносин
Київського національного університету
імені Тараса Шевченка

ДИПЛОМАТИЧНИЙ ХИСТ ВАСИЛЯ ДРОЗДЕНКА



Уродженець Чернігівщини Василь Іванович Дрозденко був Надзвичайним і Повноважним Послом СРСР у Соціалістичній Республіці Румунія з 9 березня 1971 р. до 30 листопада 1982 р., тобто майже три терміни дипломатичного відрядження. Це був надзвичайно складний і драматичний період у розвитку південно-західної сусідки України. Не здійснюючи практично ніякої внутрішньої лібералізації, румунське керівництво поступово віддалялося від СРСР на міжнародній арені.

Особливо цей процес прискорився після приходу до влади у Бухаресті в березні 1965 р. Ніколає Чаушеску, що наполегливо створював власний «культ особи». Граючи на національних почуттях населення Румунії, новий лідер закликав створити квітучу державу, незалежну в зовнішній політиці від Радянського Союзу. Великодержавницько-шовіністична тенденція була офіційно закріплена як «нова історична концепція» в ретроспективному огляді історії країни в програмі Румунської компартії. В його основу покладено ідею «континуїтету» румунської історії в Карпатсько-Дунайському басейні. Мета цієї «теорії» полягала у доведенні «історичного» права Румунії на території Бессарабії та північної частини Буковини.

Румунія відмовилася від участі в окупації військами Організації Варшавського Договору Чехословаччини в 1968 р., більше того — надіслала до Москви ноту протесту щодо цієї акції. Заходу сподобався проголошений Н. Чаушеску стереотип незалежності, він здобув репутацію видатного політичного діяча. Ризикуючи викликати сильне невдоволення Москви, румунський лідер прийняв у травні 1968 р. генерала де Голля, а у серпні наступного року — президента США Річарда Ніксона. Румунського ж диктатора з помпою приймали в Лондоні й Парижі, з ним охоче спілкувалися американські президенти Р. Ніксон, Джеральд Форд і Джиммі Картер.

Помічник Л. Брежнева із зовнішньополітичних питань А. Александров-Агентов згадував про поведінку Н. Чаушеску на засіданнях Політичного консультативного комітету ОВД: «Усі учасники ПКК одностайно домовляються про певне рішення, але прийняти його не можуть, оскільки заперечує Чаушеску, котрий при цьому вимагає обговорити питання один на один з Брежневим. Під несхвальними поглядами союзників Брежнев усе ж таки погоджувався на таку процедуру. Слідувала одночи двогодинна бесіда двох, у підсумку котрої Чаушеску, після терплячих умовлянь Брежнева, звичайно „поступався”: для нього це був спосіб набити собі ціну». Формально входячи до ОВД, Румунія не брала участі у спільних військових навчаннях і не дозволяла їхнього проведення на своїй території.

Тому варто гідно вшанувати дипломатичний хист Василя Івановича Дрозденка, що в скрутних і часом екстремальних політичних умовах зумів протягом тривалого періоду твердо проводити зовнішньополітичну лінію Радянського Союзу. Є його заслуга і в тому, що Румунія уникла окупації радянськими військами, як це сталося з Угорщиною в 1956 р. чи вже згаданою Чехословаччиною в 1968 р.

Volodymyr GOLOVCHENKO,

PhD in Political Studies,

*Professor of the Institute of International Relations
of the Taras Shevchenko National University of Kyiv*

DIPLOMATIC TALENT OF VASYL' DROZDENKO

Born in Chernihiv region, Vasyl' Drozdenko was Ambassador Extraordinary and Plenipotentiary of the USSR in the Socialist Republic of Romania on March 9, 1971 to November 30, 1982, almost three terms diplomatic trip. It was extremely difficult and dramatic period in the development of the south-western neighbor Ukraine. Not making virtually no internal liberalization, the Romanian leadership progressively remote from the Soviet Union in the international arena.

This process accelerated after coming to power in Bucharest in March 1965 Nicolae Ceausescu that consistently created a «cult of personality». Playing on the national feelings of the population of Romania, the new leader called it a prosperous country, an independent foreign policy of the Soviet Union.

Supreme power – chauvinistic tendency was entrenched as a «new conception of history», which was placed in a retrospective review of the history of the program of the Romanian Communist Party. It was based on the idea of «continuity» of Romanian history in the Carpathian-Danube basin. The purpose of this «theory» was to bring the «historical» right on the Romanian territory of Bessarabia and the Northern Bukovina.

Romania refused to participate in the occupation of Warsaw Pact troops in Czechoslovakia in 1968, in fact – has sent a note of protest to Moscow on the action. Western states liked N. Ceausescu proclaimed independence stereotype, he gained a reputation as an outstanding politician. Risking cause severe displeasure of Moscow, the Romanian leader took in May 1968 General de Gaulle, and in August of the following year – U.S. President Richard Nixon.

Romanian dictator himself with pomp taken in London and Paris with him willingly communicated American presidents R. Nixon, Gerald Ford and Jimmy Carter.

Assistant Brezhnev on foreign policy issues A. Aleksandrov-Ahentov mentioned behavior of N. Ceausescu at the meetings of the Political Consultative Committee of the Warsaw Pact: «All members of PAC unanimously agree on any decision, but can not take it because Ceausescu object, which he in this case required to discuss the issue face to face with Brezhnev.

Under the disapproving looks Brezhnev allies nonetheless agreed to such a procedure. Followed by one or two-hour conversation the two, as a result of which Ceausescu, after patient persuasion Brezhnev course “inferior”: for him it was obviously a way to fill his worth». Formally entering the Warsaw Pact, Romania did not participate in joint military exercises and not allow them to conduct their territory.

So we worthily commemorate diplomatic talent Vasyl' Drozdenko that in difficult and sometimes extreme political conditions for an extended period was able to firmly pursue foreign policy of the Soviet Union. Is it a merit in the fact that Romania has escaped occupation by Soviet troops, as happened with Hungary in 1956 or Czechoslovakia already mentioned in 1968.